

พระราชบัญญัติ

จัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

พ.ศ. ๒๕๒๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๒๒

เป็นปีที่ ๓๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัติ^๕นี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ^๕จัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง พ.ศ. ๒๕๒๒”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัติ^๕นี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา^๗เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติ^๕หมู่บ้านอาสาพัฒนา พ.ศ. ๒๕๑๘

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัติ^๕

“หมู่บ้าน” หมายความว่า หมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง^๔ที่ได้กำหนดขึ้นตามพระราชบัญญัติ^๕

“คณะกรรมการกลาง” หมายความว่า คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

“ประธานคณะกรรมการกลาง” หมายความว่า ประธานคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

“กรรมการกลาง” หมายความว่า บุคคลซึ่ง^๖เป็นกรรมการของคณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

“คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ” หมายความว่า คณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ประจำหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

“ประธานคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ” หมายความว่า บุคคลซึ่ง^๖เป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ ประจำหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

มาตรา ๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัติ^๕ และให้อำนาจออกกฎกระทรวง ข้อยกเว้น และระเบียบเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติ^๕

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

การกำหนดหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

มาตรา ๖ การบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ให้ถือเอาหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่เป็นหลัก ส่วนการจะกำหนดให้หมู่บ้านใดหมู่บ้านหนึ่งหรือตั้งแต่สองหมู่บ้านขึ้นไปเป็นหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติ^๕ ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศเป็นคราวๆ ไปตามความเหมาะสมแห่งสภาพท้องที่

การแก้ไขเปลี่ยนแปลงหรือยุบเลิกหมู่บ้าน ให้กระทำโดยประกาศกระทรวงมหาดไทย

การรวมหมู่บ้านต่างอำเภอมากำหนดเป็นหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองจะกระทำมิได้

หมวด ๒

คณะกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง

มาตรา ๗ ในหมู่บ้านหนึ่งให้มีคณะกรรมการกลางคณะหนึ่งประกอบด้วยผู้ใหญ่บ้านเป็นประธานคณะกรรมการกลาง ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

กรรมการสภาตำบลผู้ทรงคุณวุฒิในหมู่บ้านเป็นกรรมการกลางโดยตำแหน่ง และให้มีการเลือกตั้งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิจากราษฎรในหมู่บ้านนั้นมีจำนวนอย่างน้อยห้าคนอย่างมากไม่เกินเจ็ดคน เป็นกรรมการกลาง กรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิจะมีเท่าใด ให้เป็นไปตามที่นายอำเภอกำหนด ตามสภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน การเลือกตั้งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิให้เป็นไปตามมาตรา ๑๑

หมู่บ้านใดมีผู้ใหญ่บ้านเป็นกำนันอยู่ด้วย ให้กำนันของหมู่บ้านนั้นเป็นประธานคณะกรรมการกลาง ให้สารวัตรกำนัน และหรือแพทย์ประจำตำบล ซึ่งมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตหมู่บ้านของกำนันเป็นกรรมการกลางโดยตำแหน่ง

ให้คณะกรรมการกลางเลือกประธานคณะกรรมการกลางหนึ่งคน และเลขาธิการหนึ่งคนจากกรรมการกลาง การออกเสียงลงคะแนนให้กระทำโดยเปิดเผยโดยใช้วิธีขมมือ ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้มีที่ปรึกษาคณะกรรมการกลางและคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประจำหมู่บ้านได้ตามจำนวนที่เห็นสมควร ซึ่งนายอำเภอแต่งตั้งจากข้าราชการหรือผู้ที่มีความรู้ความสามารถปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับหมู่บ้านนั้น

มาตรา ๘ ในกรณีที่มีการรวมหมู่บ้านมากกว่าหนึ่งหมู่บ้าน ถ้าในหมู่บ้านนั้นมีกำนันอยู่ด้วย ให้กำนันเป็นประธานคณะกรรมการกลาง สำหรับกรรมการกลางอื่น ๆ ให้เป็นไปตามมาตรา ๑ และถ้าหากหมู่บ้านที่มารวมกันมีกำนันมากกว่าหนึ่งคน ให้คณะกรรมการกลางเลือกกำนัน

คนหนึ่งเป็นประธานคณะกรรมการกลาง ให้กำหนดให้คนหนึ่งเป็นรองประธาน
คณะกรรมการกลาง และมีให้นำมาตรา ๑๖ มาใช้บังคับในการ
เลือกประธานคณะกรรมการกลาง แต่ถ้าไม่มีกำหนดให้คณะกรรมการ
กลางเลือกผู้ใหญ่วัยคนหนึ่งเป็นประธานคณะกรรมการกลาง และให้
ประธานคณะกรรมการกลางอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระของกรรมการ
กลางผู้ทรงคุณวุฒิ ถ้าตำแหน่งประธานคณะกรรมการกลางว่างลงก่อนถึง
กำหนดออกตามวาระ ให้ดำเนินการเลือกใหม่ และให้ผู้ที่ได้รับเลือกอยู่
ในตำแหน่งเพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๙ ประธานคณะกรรมการกลางตามมาตรา ๘ ต้องพ้นจาก
ตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ตาย

(๒) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก

(๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง เมื่อได้สอบสวน
เห็นว่าบกพร่องในทางความประพฤติ หรือความสามารถไม่เหมาะสมกับ
ตำแหน่ง

(๔) พ้นจากตำแหน่งกำหนดหรือผู้ใหญ่วัย

มาตรา ๑๐ ผู้ที่จะได้รับเลือกเป็นกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิต้อง
มีคุณสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) อายุยี่สิบบริบูรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรในวัน

เลือกตั้ง

(๓) มีภูมิฐานะและถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมั่งคั่งในทะเบียนบ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรอยู่ในหมู่บ้านนั้นมาแล้วติดต่อกัน ไม่น้อยกว่าหกเดือนจนถึงวันเลือกตั้ง

(๔) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองตามรัฐธรรมนูญด้วยความบริสุทธิ์ใจ

(๕) มีพื้นความรู้ไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาปีที่สี่ หรือที่กระทรวงศึกษาธิการเทียบเท่าไม่ต่ำกว่าประโยคประถมศึกษาปีที่สี่ เว้นแต่ท้องถิ่นซึ่งไม่อาจเลือกผู้มีความรู้ดังกล่าว ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจพิจารณาตามที่เห็นสมควรได้

(๖) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๗) ไม่เป็นผู้วิกลจริต หรือจิตฟั่นเฟือนไม่สมประกอบ หรือติดยาเสพติดให้โทษ หรือไม่เป็นโรคตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยประกาศกำหนดไว้สำหรับคุณสมบัติของผู้ใหญ่บ้าน ตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่โดยอนุโลม

(๘) ไม่เป็นข้าราชการประจำ ข้าราชการส่วนท้องถิ่น หรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

(๙) ไม่เป็นผู้มีชื่อเสียงในทางทุจริต หรือเสื่อมเสียในทางศีลธรรม

(๑๐) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษไล่ออก ปลดออก หรือให้ออกฐานทุจริตต่อหน้าที่รวมทั้งในองค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาล หรือกรรมการกลางหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง ยังไม่พ้นกำหนดสามปี นับแต่วันไล่ออก ปลดออก หรือให้ออก

(๑๑) ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดหรือคำสั่งโดยชอบด้วยกฎหมายให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ และยังไม่พ้นกำหนดเวลาสามปีนับแต่วันพ้นโทษ

มาตรา ๑๑ วิชเลือกตั้งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ ให้นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หรือปลัดอำเภอซึ่งนายอำเภอมอบหมาย เป็นประธาน พร้อมกำนันและผู้ใหญ่บ้านในหมู่บ้านนั้น ประชุมราษฎรผู้มั่งคั่งสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(๑) มีสัญชาติไทย

(๒) อายุยี่สิบปีบริบูรณ์ตามหลักฐานทางทะเบียนราษฎร ในวันเลือกตั้ง

(๓) มีภูมิลำเนาและถิ่นที่อยู่เป็นประจำ และมีชื่อในทะเบียนบ้านตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนราษฎรในหมู่บ้านนั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าสามเดือนในวันเลือกตั้ง

(๔) ไม่เป็นภิกษุ สามเณร นักพรต หรือนักบวช

(๕) ไม่เป็นผู้ก่อกวนหรือจิตพินเพื่อนไม่สมประกอบ

เมื่อราษฎรส่วนมากเลือกผู้ที่ถูกเสนอชื่อผู้ใดเป็นกรรมการกลาง และเป็นผู้มั่งคั่งสมบัติและไม่อยู่ในลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๐ แล้ว ให้ถือว่าผู้นั้นเป็นกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ และให้นายอำเภอรายงานไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อดำเนินการออกหนังสือสำคัญตามแบบท้ายระเบียบกระทรวงมหาดไทยไว้เป็นหลักฐาน

ในกรณีผู้รับเลือกมีคะแนนเสียงเท่ากันให้จับสลาก

วิธีเลือกตั้งให้กระทำโดยวิธีลับหรือเปิดเผย และให้ใช้ระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเลือกตั้งกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เฉพาะในส่วนที่
ว่าด้วยการเลือกตั้งผู้ใหญ่บ้านโดยอนุโลม

มาตรา ๑๒ กรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระอยู่ในตำแหน่ง
คราวละสี่ปี และกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิต้องพ้นจากตำแหน่งก่อน
วาระด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ตาย

(๒) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก

(๓) นายอำเภอให้ออกเพราะขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้อง
ห้ามอย่างใดอย่างหนึ่งตามมาตรา ๑๐

(๔) คณะกรรมการกลางมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามี
ความประพฤติในทางซึ่งจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียประโยชน์ของหมู่บ้าน
มีติดกล่าวจะต้องมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่าสองในสามของคณะกรรมการ
กลางที่อยู่ในตำแหน่ง

(๕) นายอำเภอสั่งให้ออกเพราะไม่มาประชุมสามครั้งติดต่อกัน
โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

(๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้ยุบคณะกรรมการกลาง หรือคณะ
กรรมการฝ่ายต่าง ๆ ตามมาตรา ๒๕

ถ้าตำแหน่งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิว่างลงก่อนครบวาระ ให้
เลือกตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างภายในหกสิบวัน ยกเว้นกรณีตาม (๖) และ

ให้ผู้ได้รับเลือกตั้งแทนอยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน ถ้าตำแหน่งว่างลงก่อนกำหนดออกตามวาระไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวัน จะไม่เลือกคนแทนก็ได้

มาตรา ๑๓ ที่ปรึกษาคณะกรรมการต้องพ้นจากตำแหน่งด้วยเหตุใดเหตุหนึ่งดังต่อไปนี้

- (๑) ตาย
- (๒) ได้รับอนุญาตจากนายอำเภอให้ลาออก
- (๓) นายอำเภอสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
- (๔) ถูกย้ายไปดำรงตำแหน่งอื่นซึ่งทำให้ไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับหมู่บ้านนั้นได้

ตำแหน่งที่ปรึกษาคณะกรรมการว่างลงเมื่อใดให้นายอำเภอต้องที่พิจารณาแต่งตั้งจากผู้ที่มีคุณสมบัติตามมาตรา ๑๖ วรรคสี่ เป็นที่ปรึกษาต่อไป

มาตรา ๑๔ ให้คณะกรรมการกลางมีหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (๑) บริหารหมู่บ้าน หรือดำเนินการตามที่ได้รับอนุมัติหรือได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการสภาตำบล นายอำเภอ หรือผู้ว่าราชการจังหวัด

(๒) พิจารณาวางนโยบายในการปกครองหมู่บ้าน วางแผนและโครงการพัฒนาหมู่บ้านตามความต้องการของราษฎรในหมู่บ้านนั้น

(๓) ปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้สำหรับคณะกรรมการหมู่บ้านตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(๔) คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ

(๕) ให้ความร่วมมือและประสานงานในแผนการและโครงการพัฒนาตำบลและหมู่บ้านสนับสนุนให้มีการร่วมมือจากองค์การอาสาสมัครหรือองค์การสาธารณกุศล ตลอดจนแก้ไขปัญหาย่อยขัดข้องและอุปสรรคที่เกี่ยวกับการพัฒนาหมู่บ้าน

(๖) ร่วมมือช่วยเหลือการปฏิบัติงานของกลุ่มอาชีพหรือกลุ่มอื่นๆ ซึ่งทางราชการจัดตั้งหรือสนับสนุน และดำเนินงานในเขตหมู่บ้านนั้น

(๗) เผยแพร่การดำเนินงานพัฒนาของทางราชการให้ราษฎรในหมู่บ้านทราบ

(๘) ประนีประนอมข้อพิพาทระหว่างราษฎรในหมู่บ้านเกี่ยวกับความแย้ง เพื่อให้เกิดความสงบเรียบร้อยและความยุติธรรม เมื่อได้ดำเนินการอย่างใดแล้ว ให้รายงานให้นายอำเภอทราบ

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ทางราชการจะได้มอบหมาย

ในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ประธานคณะกรรมการกลางเป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการตามมติของคณะกรรมการกลาง เว้นแต่คณะกรรมการกลางจะได้มอบหมายให้ผู้อื่นดำเนินการแทน

มาตรา ๑๕ ในกรณีพิพาทหรือภัย ภัยทางอากาศหรือการก่อวินาศกรรมเกิดขึ้นหรือใกล้จะเกิดขึ้น ให้ประธานคณะกรรมการกลางในเขตท้องที่ที่รับผิดชอบ หรือประธานคณะกรรมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อยที่ได้รับมอบหมาย มีอำนาจหน้าที่ในการสั่งหรืออำนวยความสะดวก

ป้องกันและบรรเทาภัย ตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน
ในส่วนที่เกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาภัยฝ่ายพลเรือนไปก่อนได้ แล้ว
รายงานผู้อำนวยการป้องกันภัยฝ่ายพลเรือนในเขตท้องที่รับผิดชอบทราบ

หมวด ๓

คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประจำหมู่บ้าน

มาตรา ๑๖ ในหมู่บ้าน ให้มีคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ เพื่อ
ช่วยเหลือปฏิบัติการกิจของคณะกรรมการกลางในแต่ละสาขางานตามที่
ได้รับมอบ คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ จะมักคณะแล้วแต่คณะกรรมการกลาง
จะพิจารณาเห็นสมควร โดยปกติควรมีคณะกรรมการพัฒนา คณะ
กรรมการปกครอง คณะกรรมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย
คณะกรรมการการคลัง คณะกรรมการสาธารณสุข คณะกรรมการศึกษา
และวัฒนธรรม คณะกรรมการสวัสดิการและสังคม หรือคณะกรรมการ
อื่น ๆ ที่คณะกรรมการกลางพิจารณาเห็นว่าจำเป็น

มาตรา ๑๗ ให้คณะกรรมการกลางตามมาตรา ๗ และมาตรา ๘
แบ่งหน้าที่กันเป็นประธานคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ และให้ประธานคณะ
กรรมการฝ่ายต่าง ๆ คัดเลือกบุคคลผู้สมควรสมบัติตามมาตรา ๑๐ และมี
ความรู้หรือสนใจในงานนั้น ๆ อย่างน้อยสามคน เข้ามาช่วยบริหาร
งาน ผู้ได้รับการคัดเลือกในแต่ละฝ่ายจะต้องได้รับความเห็นชอบจาก
คณะกรรมการกลาง

มาตรา ๑๘ ให้คณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ มีหน้าที่ดังนี้

(๑) คณะกรรมการพัฒนา มีหน้าที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพของราษฎร และพัฒนาหมู่บ้านในด้านต่าง ๆ โดยร่วมมือกับคณะกรรมการฝ่ายอื่น ๆ และตามนโยบายของคณะกรรมการกลาง

(๒) คณะกรรมการปกครอง มีหน้าที่เกี่ยวกับการนำบัญญัติทุกข้อบำรุงสุขของราษฎรและดูแลกิจการในหมู่บ้านให้เป็นไปตามกฎหมาย ขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี และนโยบายส่วนรวมของชาติ แนะนำและส่งเสริมให้ราษฎรในหมู่บ้านมีความสนใจในการปกครองระบอบประชาธิปไตยที่มพระมหากษัตริย์เป็นประมุข และการปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการเสริมสร้างความสามัคคีของส่วนรวม

บรรดาหน้าที่อื่นใด ถ้ามิได้ระบุว่าเป็นหน้าที่ของคณะกรรมการคณะใดคณะหนึ่งโดยเฉพาะ และจำเป็นจะต้องกระทำ เพื่อให้การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลางเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ให้เป็นหน้าที่ของคณะกรรมการปกครองที่จะดำเนินการ

(๓) คณะกรรมการป้องกันและรักษาความสงบเรียบร้อย มีหน้าที่เกี่ยวกับการจัดหน่วยกำลังคุ้มครองและรักษาความสงบเรียบร้อยภายในหมู่บ้าน รวมทั้งจัดกำลังป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๔) คณะกรรมการการคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินของหมู่บ้าน

(๕) คณะกรรมการสาธารณสุข มีหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาพยาบาล การอนามัย การวางแผนครอบครัว และการสุขภาพจิต ตลอดจน

การรักษาภาวะแวดล้อมของหมู่บ้านและป้องกันอันตรายอันเกิดจากภาวะแวดล้อมในหมู่บ้าน

(๖) คณะกรรมการศึกษาและวัฒนธรรม มีหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา การลูกเสือและเยาวชน ตลอดจนกิจกรรมเกี่ยวกับศาสนา วัฒนธรรม การกีฬาและการพักผ่อนหย่อนใจ

(๗) คณะกรรมการสวัสดิการและสังคม มีหน้าที่เกี่ยวกับสวัสดิการของราษฎรและสงเคราะห์ผู้ยากจนที่ไม่สามารถช่วยตนเองได้ตามความจำเป็น

ในการดำเนินงานของคณะกรรมการฝ่ายต่างๆ อาจจัดตั้งกลุ่มเยาวชน กลุ่มสตรี กลุ่มเกษตรและสหกรณ์ กลุ่มอาชีพหรือกลุ่มอื่นๆ เพื่อช่วยเหลือและสนับสนุนการปฏิบัติงานของคณะกรรมการแต่ละคณะได้ตามที่เห็นสมควร

มาตรา ๑๕ ถ้าประธานคณะกรรมการฝ่ายใดพ้นจากตำแหน่งเนื่องจากพ้นจากตำแหน่งประจำ หรือพ้นจากตำแหน่งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิ ให้กรรมการฝ่ายนั้นพ้นจากตำแหน่งด้วย

หมวด ๔

การประชุม

มาตรา ๒๐ ให้คณะกรรมการกลางประชุมกันไม่น้อยกว่าเดือนละครั้ง การกำหนดวันประชุมให้ประธานคณะกรรมการกลางเป็นผู้กำหนดและเรียกประชุม โดยคำนึงถึงความสะดวกและการประกอบอาชีพของกรรมการกลางเป็นหลัก

การนัดหมายการรวมหมู่บ้านตามมาตรา ๘ ในการประชุมครั้งแรก ให้
นายอำเภอหรือหัวหน้าส่วนราชการประจำอำเภอ หรือปลัดอำเภอซึ่ง
นายอำเภอมอบหมายเป็นผู้นัดประชุม และทำหน้าที่ประธานชั่วคราวเพื่อ
เลือกประธานคณะกรรมการกลาง

สถานที่สำหรับประชุมคณะกรรมการกลาง ให้ใช้สถานที่ที่คณะ
กรรมการกลางเห็นสมควร

มาตรา ๒๑ การประชุมของคณะกรรมการกลาง ต้องมีกรรมการ
กลางมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งจำนวนของกรรมการกลางที่อยู่ในตำแหน่ง
จึงเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานคณะกรรมการกลางไม่มาประชุม หรือ
ไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานคณะกรรมการกลางเป็นประธานใน
ที่ประชุม

ในกรณีที่ประธานคณะกรรมการกลางและรองประธานคณะ
กรรมการกลางไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการกลาง
ที่มาประชุมเลือกกรรมการกลางคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุมครั้งนั้น

มาตรา ๒๒ การวินิจฉัยขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก
กรรมการกลางคนหนึ่งมีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน

ประธานคณะกรรมการกลางหรือกรรมการกลางในขณะทำหน้าที่
เป็นประธานอยู่ในที่ประชุมนั้น มีสิทธิออกเสียงลงคะแนนในฐานะ
กรรมการกลางด้วย และในกรณีที่มีคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานคณะ
กรรมการกลางมีสิทธิออกเสียงขาดได้อีกหนึ่งเสียง

การประชุมคณะกรรมการกลางโดยปกติ เป็นการประชุมโดยเปิดเผย และเปิดโอกาสให้ราษฎรเข้าฟังได้ แต่บางกรณีถ้าประธานคณะกรรมการกลางเห็นว่าหัวข้อการประชุมเป็นเรื่องที่ไม่ควรเปิดเผย อาจปรึกษาหารือคณะกรรมการกลางเพื่อขอให้ดำเนินการประชุมลับก็ได้

มาตรา ๒๓ เมื่อมีปัญหาโต้เถียงเกี่ยวกับการประชุมซึ่งมิได้กำหนดไว้ในหมวดนี้ ให้ประธานคณะกรรมการกลางนำข้อโต้เถียงที่เกิดขึ้นเสนอต่อนายอำเภอ คำวินิจฉัยของนายอำเภอให้ใช้บังคับได้เฉพาะการประชุมคราวนั้น และให้นายอำเภอรายงานพฤติการณ์ดังกล่าวนี้ไปยังผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อรายงานให้กระทรวงมหาดไทยทราบ

มาตรา ๒๔ การประชุมคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ให้ถือปฏิบัติเช่นเดียวกับการประชุมคณะกรรมการกลางโดยอนุโลม

หมวด ๕

รายได้

มาตรา ๒๕ ให้กระทรวงมหาดไทยและองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดสรรรายได้สำหรับการบริหารหมู่บ้านตามพระราชบัญญัติดังต่อไปนี้

- (๑) เงินอุดหนุนหรือเงินส่งเสริมจากรัฐบาล
- (๒) ภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้จากที่ดินในเขตหมู่บ้าน
- (๓) เงินภาษีและค่าธรรมเนียมใบอนุญาตต่าง ๆ ตามที่จะมีกฎหมาย ระเบียบ มติคณะรัฐมนตรี และคำสั่ง จัดสรรให้
- (๔) เงินอุดหนุนจากราชการบริหารส่วนท้องถิ่น

(๕) เงินและทรัพย์สินที่ผู้อุทิศให้

(๖) เงินรายได้ตามที่ผู้ว่าราชการจังหวัดจัดสรรให้

(๗) รายได้อื่น ๆ

การอุทิศเงินและทรัพย์สินตาม (๕) ต้องมอบแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดโดยกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

การจัดสรรเงินภาษีบำรุงท้องที่ที่เก็บได้จากที่ดินในเขตหมู่บ้านตาม (๒) ระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัด ให้เป็นไปตามที่กระทรวงมหาดไทยกำหนดตามความจำเป็นของแต่ละหมู่บ้าน

มาตรา ๒๖ การใช้จ่ายเงินของหมู่บ้าน ให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณและการคลังของหมู่บ้าน อสภพัฒนาและป้องกันตนเอง ในระเบียบดังกล่าวให้กำหนดเรื่องการจัดทำแผนและโครงการไว้ด้วย

มาตรา ๒๗ โครงการใช้จ่ายเงินของหมู่บ้าน เมื่อนายอำเภออนุมัติแล้ว ให้นำเข้าข้อบัญญัติจังหวัดตามระเบียบและวิธีการงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

สภาจังหวัดจะเปลี่ยนแปลงโครงการใช้จ่ายเงินของหมู่บ้านมิได้

หมวด ๖

การควบคุม

มาตรา ๒๘ ให้นายอำเภอเป็นผู้ควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการกลางให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบแบบแผนของทางราชการ

และมีอำนาจสั่งให้ระงับการดำเนินการใด ๆ ซึ่งเห็นว่าเป็นผลเสียหายแก่
ท้องที่หรือราชการ แต่ถ้าคณะกรรมการกลางไม่เห็นด้วยอาจอุทธรณ์ไป
ยังผู้ว่าราชการจังหวัดให้วินิจฉัยชี้ขาดได้

มาตรา ๒๕ คณะกรรมการกลางหรือคณะกรรมการฝ่ายใดดำเนินการ
การหรือมติดังกล่าวจะเป็นการเสียหายแก่ท้องที่หรือราชการ เมื่อได้
ทำการสอบสวนแล้วปรากฏว่าเป็นความจริง ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจ
สั่งยุบคณะกรรมการกลางหรือคณะกรรมการฝ่ายนั้นได้

เมื่อผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบคณะกรรมการกลางแล้ว ให้นาย
อำเภอดำเนินการเลือกตั้งกรรมการกลางผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นแทนภายในสี่สิบ
ห้าวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งระหว่างที่คณะกรรมการกลางถูกยุบ ให้นาย
อำเภอรับผิดชอบการปฏิบัติงานแทนคณะกรรมการกลาง

ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งยุบคณะกรรมการฝ่ายใด ให้คณะ
กรรมการกลางเลือกประธานคณะกรรมการฝ่ายนั้นโดยมชักช้า และให้
ประธานคณะกรรมการฝ่ายใดดำเนินการคัดเลือกบุคคลเข้ามาร่วมบริหารงาน
ตามมาตรา ๑๗

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ส. โหตระกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎหมายว่าด้วยหมู่บ้านอาสาพัฒนาที่ไว้บังคับอยู่ในปัจจุบัน มีบทบัญญัติที่ไม่รัดกุมและเหมาะสมกับสภาพและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน สมควรยกเลิกกฎหมายดังกล่าว และมีกฎหมายว่าด้วยการจัดระเบียบบริหารหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองขึ้นโดยเฉพาะ เพื่อให้มีการจัดตั้งหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเอง จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัติขึ้น